

**Akademien för
insolvens- och fastighetsrätt
vid Högskolan Väst**

17 mars 2023

**Remissvar : Europeiska kommissionens förslag till direktiv om
harmonisering av vissa delar av insolvensrätten COM 2022 (Ju2022/03740)**

Akademien för Insolvens- och Fastighetsrätt har anmodats att yttra sig över ovanstående förslag.

Akademien *tillstyrker* härmed det föreslagna direktivets innehåll men vill särskilt anföra vissa synpunkter på 1) terminologiska spörsmål i allmänhet, och 2) i synnerhet på begreppet företagsledare, 3) om förslaget om minimiregler för återvinning samt 4) förslaget om avveckling av insolventa mikroföretag.

1. Terminologiska spörsmål såsom begreppet företagsledare m.m.

När det gäller terminologiska spörsmål överensstämmer vissa begrepp i direktivet inte med innehållet i svensk rätt. Vad som benämns som förmånsrätt i artikel 6 är inte korrekt. Det saknas vidare nödvändiga definitioner såsom vem är företagsledare. Begreppet företagsledare i artikel 36 måste därför få ett tydligt innehåll. I förslaget överlämnas det till medlemsstaterna själva att definiera vilka personer som bör omfattas av företagsledarens skyldigheter. I ingresspunkt 32 sägs att begreppet företagsledare bör ges en vid tolkning, så att det omfattar ”alla som ansvarar för, som faktiskt fattar eller som bör fatta viktiga beslut om förvaltningen av en juridisk person”. I svensk aktiebolagslag förekommer inte begreppet företagsledare. Frågan blir då om begreppet företagsledare anses vara ett företags styrelse, VD eller både eller något annat såsom exempelvis verklig huvudman? Det är företagsledaren som ska vara den som ansöker om att inleda ett insolvensförfarande när denne fick kännedom om eller rimligen kunde förväntas ha fått kännedom om att den juridiska personen är insolvent. I detta sammanhang hade det också varit lämpligt att definiera vad som avses med insolvens och insolvensförfarande. Om en företagsledare inte ansöker om ett insolvensförfarande ska företagsledaren enligt artikel 37 vara ansvarig för skador som åsamkas borgenärerna till följd att man underlåtit att ansöka. I ingresspunkt 33 sägs att företagsledaren ska ersätta borgenärerna för den skada som uppstår till följd av att den juridiska personens ”återvinningsvärde försämrats” jämfört med om en ansökan skulle ha lämnats in i tid. Det är oklart vad som avses med att den juridiska personens återvinningsvärde försämrats. Det framkommer också att

medlemsländerna bör kunna anta eller behålla nationella regler om företagsledares civilrättsliga ansvar när det gäller ansökan om insolvens som är strängare än de som fastställs genom detta direktiv. I svensk rätt kan en styrelseledamot bli ansvarig om han eller hon har underlåtit att agera i enlighet med bestämmelserna i 25 kap. ABL. Det föreslagna ter sig betydligt strängare än det som gäller enligt svensk rätt.

2. Återvinning

I direktivet finns i artikel 4 -12 förslag på bestämmelser om återvinning. Eftersom det talas om insolvensförfaranden, vilket kan syfta på förfaranden som inträffar innan konkurs måste bestämmelsen vara inriktad på såväl återvinning utom som inom konkurs. Det förstnämnda förfarandet är betydligt mer utvecklat i andra länder än i svensk rätt. Reglerna syftar till att förstärka och samspela med verktygen för att spåra konkursboets tillgångar (artikel 13 - 18). Det är fråga om minimiregler för att skydda insolvensboet mot olagligt avlägsnande av tillgångar innan ett insolvensförfarande inleds. I förslaget finns t.ex. bestämmelser om förutsättningarna för att återvinning ska kunna ske, artikel 4 och följderna av en återvinningstalan, se artikel 9-11. Det finns regler som berör närstående till konkursgäldenären, se artikel 2 q, vilka presumeras ha haft kunskap om gäldenärens avsikt att skada borgenärskollektivet. De föreslagna reglerna motsvarar i mycket redan de regler som gäller i svensk rätt. Förslaget torde därmed inte motsvara några större förändringar, särskilt i ljuset av att det är fråga om minimiregler.

3. Avveckling av insolventa mikroföretag

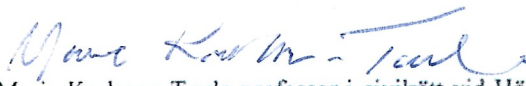
I direktivet finns förslag på ett förenklat insolvensförfarande för insolventa mikroföretag, (artikel 38-57). Kommissionen framhåller att genom ett förenklat förfarande kan man underlätta och påskynda avvecklingen av mikroföretag, vilket möjliggör en mer kostnadseffektiv insolvensprocess. Vi anser att det saknas ett förenklat förfarande för mikroföretag i svensk rätt, varför vi välkomnar förslaget. Vi invänder dock mot definitionen av ett sådant företag, nämligen ett företag som sysselsätter färre än 10 personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro per år. Vad som avses med mikroföretag bör vara betydligt snävare. I t.ex. Spanien får endast mikroföretag där 1) antalet anställda i genomsnitt varit färre än tio arbetstagare (antalet timmar i arbetskraften motsvarar tio heltidsarbetande), och 2) den årliga omsättning är mindre än sju hundra tusen euro eller har en skuld på mindre än trehundra femtio tusen euro enligt de senaste räkenskaperna som avslutades året före inlämnandet av ansökan bli föremål för ett förenklat förfarande.

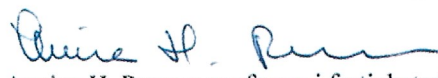
Professor i Private Law, jur. dr.
University West
School of Business, Economic and IT
Gustav Melins gata. 2
SE-461 86 Trollhättan
Sweden
0735464181

Föreståndare för Akademien för insolvens- och fastighetsrätt
Ansvarig utgivare för Insolvensrättslig tidskrift
F.d gästprofessor vid Örebro universitet
Ordförande i Fastighetsmäklarinspektionens disciplinnämnd

<Remissvar Akademien 153_.docx>

Hovås och Stockholm den 16 mars 2023

Marie Karlsson-Tuula professor i civilrätt vid Högskolan Väst och föreståndare
för Akademien för insolvens- och fastighetsrätt

Annina H. Persson professor i fastighetsrätt vid KTH